

GRØNLANDSMÁLID

Samráðingarnar góvu stórt framtak í Føroyinga veiðilíkindum í Grønlandi:

6 HAVNIR:

1. Kangerdluk á Eggersoyinni suðuri í Grønlandi við 20 bátalogum.
2. Koparminubuktin við 15 bátalogum.
3. Sermiligarsuk við 15 bátalogum.
4. Grátufjörðurin við 15 bátalogum.
5. Touqusaq við 15 bátalogum. Herafturat varð afturvunnið at kalla alt veiðuokið, sum varð tikið í vár. tá vit bara fingi 10 bátalog.
6. Pakisokk við 20 bátalogum, ella Fiskimeistarans havn við 15 bátalogum.

Allar hesar havnirnar eru vunnar uttan nakrar treytir um sølu av fiski til KGH ella tryggjan av ávisum bátatali til avreiðingar til KGH.

Her er sostatt talan um beinleiðis frigerðing av høftum og treytaleysa vinning av støðum og veiðuokjum.

Sjálvandi verður útróðurin frá hesum havnum at liggja undir somu treyt viðvíkjandi at halda seg frá skjóting, veiðu av laks eins og treytum fyri burturbeinan av slógvinum, ið eru galdandi fyri útróður í Grønlandi.

Men hesa frigerðing og vinnan av nýggjum veiðuokjum og rettindum fær Hákun Djurhuus og Knút Wang, sum hvør blæsa óðari enn annar yvir tað, sum vunnið er í Grønlandi, til at Dam hevur selt rettindi og svikið okkara land.

Hvat sigur fólk til tilfar orvitisfiskar?

Eiga teir ongan politikk uttan ósannindisbrikl móti javnaðarmonnum? Neyðars menn. Vit kunnu ikki geva teimum betri ráð, enn at leita ser á sálargroðihús — teir treingja so hjartaliga til tað, hesir menn, ið ikki duga at tapa.

Tað er beinleiðis stuttligt at lesa hvussu ótt, ið Dagblaðsliðið er, nú ið tað er eydnast sitandi landsstýri at vinna munandi áleiðis móti málinum, at í Grønlandi skulu Føroyingar koma at hava sama veiði- og virkisrett, sum Grønlendingar í dag eiga í Føroyum og í hinum partinum av ríkinum.

Fólkaflokkurin og Dagblaðsmenn inir søtu við róðri í átta ár. Í hesi tíð varð skorðað á teir at vinna fleiri havnir og betri veiðulíkindir í Grønlandi.

Men hvat gjørdur teir?

Hvat fingur teir av skafti?

Nókur viðfáningsorð á tingi, tá ið málið var fyri. Men so einki meir Teir gjørdur einki. Teir fingi einki av skafti. Tað varð verðandi við teimum tveimum havnum, Føroyingahavnini og Ravens Stóroy. Der udi trode — null og nix! — Og nú leika teir, sum villmenn. Er tað ikki stuttligt.

Avtalan um tær seks havnirnar nerva ikki rettin til Føroyingahavn-

ina og Ravens Stóroy. Tær verða verðandi okkara sum áður.

Henda nýggja avtalan skal takast aftur til viðgerðar um 5 ár. Tá eru líkindi til at leggja á at vinna afturat — kanska heilt at málinum Grønland fyri Føroyingar, sum Føroyar og Danmark eru fyri Grønland.

Tað serliga nýggja við hesi avtalu

EYSTURGRØNLAND

Tað varð kastað landsstýrinum fyri, at tað hevði misskilt, at Eysturgrønland hovuðsáklaga var fritt veiðuoki, tí tá ið skip skuldi fara har upp og spurdi hvussu, ið lá við veiðuleiðnum, varð av Grønlandsstýrinum avmarkað eitt so stórt oki, at ein av sonnum kundi siga, at um so var, var Eysturgrønland stongd fyri okkum.

Sendinevndin veit at siga frá, at aftaná samráðingarnar liggur landið nú soleiðis, at at kalla bara eitt petti av Angmagasalik-økinum er afturlatið. Hetta petti rokkur frá Danebrogsoyinni til Eiriks Reyðu oyggj við eini skáklínu inn móti landi yvir stytstu leið, odda úr odda inn eftir. Hetta vil siga, at eisini nakrar oyggjar og havnir í Angmagasalik-økinum kunnu nýtast av Føroyingum.

Sunnanfyri og norðanfyri Angmag-

asalik er punkt 8, sum viðvíkir málsetingini viðvíkjandi veiðuni í Grønlandi, har stendur:

Undir samráðingunum millum Landsráðið og Føroyisku sendinevndina hevur semja verið um, at menn eiga at skipa so fyrri, at fiskiríkindi við Grønlandsstrendur verður nýtt á besta hátt av Grønlendingum, Føroyingum og øðrum danskum statsborgarum.

Hetta er fyrstu ferð, at Grønlendingar hava verið við at viðganga, at tað er eitt mál, at Føroyingar eisini skulu hava atstøður at vinna úr fiski ríkindinum í Grønlandi.

Vit kunnu her siga, at við hesum eru Grønlendingar komnir í part við okkum at stokka stonglin. ið hevur forðað okkum fría veiðu í Grønlandi.

Henda málseting er sterkasti táttur í semjuni, ið vunnið er í hesi atlegu.

Sterkasti táttur, ið nakratíð er vunnið í stríðnum fyri frium veiðurettindi í Grønlandi.

salik við undantak av Skjoldungen — 18 fjórðingar — sum Grønlendingar hava biðið um at fáa fríðað vegna kópa- og fuglaveiðu — fritt hjá Føroyingum at nýta at klettinum eins og fritt at seta stóðir á landi, har ið ein vil.

Her skuldi sostatt av sonnum kunnað verið ássannað — eisini av Dagblaðsmonnum og verstu hvesingum — at væl er komið burtur sendinevndarinnar stríð fyri Føroyinga veiðurettindi í Eysturgrønlandi.

Men tað er tíverri so, at ilt eyga toli einki gott at sjá og Hákuns og Knúts og Dagblaðsins eygu eru ásyniliga ill við alt, sum nemur við tað ið danskt er — harundir Grønland og tola tí ikki so glesiligt úrslit, sum sendinevndin av sonnum hevur avrikað.

Kina og India

Tá tað herfyri kom til orðaskifti í indiska tinginum um víðurskiftini India og Kina millum, segði Nehru forsetisráðharrin India, at kinesiski forsetisráðharrin Tjou En Lai og hann í samrøðu vóru samdir um, at hin sokallaða Mac Mahon linjan, ið var sett í 1913 var eðliligt mark millum Kina og Indiu. Nehru segði eisini, at tað vildi vera býttligt av tveimum stórum londum sum Kina og India at íbirta stríð um ognarrættin til eitt fjallaoki. Í hesum sambandi segði Nehru seg at hava ávarð Dalai Lama, tá hann fyrri kort

um setti fram ymsar politiskar frágreiðingar.

Stríðið millum Kina og Indiu kann koma at fáa álvarsamar fylgir, um tað skuldi komið til álvarsamar samanbrestir. Tað eru kinverjar, ið hava gjørt seg inn á indiskar vaktarmenn við landamarkið og ríkið teir burtur úr tilhaldum teirra. Tá India mótmælti hesum atburði kinamanna, fingi teir til svar, at tað vóru ikki kinverjar men indarar, ið høvdu gjørt seg inn á kinesiskt oki.

Tað hava eisini verið aðrar nrskir, ið kanska kunnu setast í samband við hesar smáu atsóknir kina-

Algiere nýggja stjórnarskipan

Hósdagin í næstu viku fer franski forsetin De Gaulle at leggja fram nýggju ætlanir sínar fyri Algiere.

Hann hevur havt samráðingar við 12 av fremstu politikkarunum í franska ríkinum um ætlan sína. — Hvussu ætlanin er, er ikki kunnugt enn, men sagt verður, at tað verður ført fram, at Algerie so við og við fær sjálvstøðu.

Havransóknir

Fleiri ransóknarskip hava gjørt royndir í Baerentshavinum. Royndirnar eru nú lidnar. Luttakandi skip í hesum royndum hava verið frá Noregi, Skotlandi, Onglandi, Vesturtýsklandi og Ruslandi.

Ransóknirnar hava serliga havt til endamáls at kanna brúk av fiskireiðskapi, m. a. at finna fram til passandi stødd á gornum til toskafiskiskap. Ætlanin er at leggja úrslitini fram á alþjóða havransóknarfundinum í København, ið hildin verður í heyst.

Fiskiskapstíðindi

Gullfinnur, sum er staddur í Eysturgrønlandi misti í vikuni 2 skrúvublod, tá hann kom í is.

Vesturhavið Blíða er farin til N. Foundlands at royna og samleidis er eisini Brestir farin til New Foundlands í saltfisk.

Fiskanes er á veg úr Grønlandi. Við eru 20 manns frá Nordafarstøðini í Føroyingahavnini.

Tað eru nú betri úrslit at frætta frá síldaveiðuni í seinastuni. Fyri nokrum døgum síðan varð sagt frá 18 skipum, har 3 drógu ¾ tunnu, 3 ¼ og hinna 12 minni.

Innkomini eru »Polhavet« við 751 tunnum, Flemsoy 1000, Selnes 352, Alaker 353, Phebe 500, Varðin 330, hetta er 4. túrur hjá Varðanum; hann hevur nú tilsamans 1280 tn.

Trolarar innanfyri mark

Niels Ebbesen tók herfyri 2 trolarar innanfyri mark í Grønlandi. Annar var franskur og hin italiensk. Teir hava nú fingið kr. 50.000,- í bót hvør og hava skipararnir tikið við bótini.

manna. Tað var fyrri kortum, at indiska tingið avsetti stjórnina í hesum umstridda landspartinum — hon var kommunistisk — og legði fyrisetið undir sentralstjórnina. Hetta dæmdi, sum vera man, kommunistinum í Indiu titið, og kommunistiskir tingmenn rýmdu úr tinginum sum mótmæli, tá hetta mál var fyri.

Hvussu stóðan nú fer at verða, og hvussu alt hetta fer at taka seg upp, er ikki lett at siga; men menn halda at hetta fer ikki at birta álvarsamar stríðsgerðir í.